

Dosarul nr. 3ra-736/22
2-21068136-01-3ra-25072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gheragro-Plus”, reprezentată de avocații Pagoni Domnița și Burea Olga, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Gheragro-Plus” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 4 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gheragro-Plus” și menținută hotărârii din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 7 mai 2021, SRL „Gheragro-Plus” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia Direcției generale administrare fiscală, control fiscal post operațional nr. 667/309 din 9 februarie 2021, s-a examinat actul de control fiscal nr. 5-706725 din 30 decembrie 2021 și dezacordul contribuabilului SRL „Gheragro-Plus” asupra acestuia și s-a decis de a încasa la buget sumele plăților calculate în rezultatul controlului în mărime de 181 554 lei, ca contribuții obligatorii în Fondul Viei și Vinului și suma de 149 619 lei, ca majorare de întârziere pentru neachitarea în termen a contribuțiilor obligatorii la Fondul Viei și Vinului.

A menționat în acest context că nu este de acord cu decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 667/309 din 9 februarie 2021 și consideră că aceasta este contrară prevederilor legale aplicabile, invocate inclusiv prin dezacordul la actul de control fiscal pe marginea căruia a fost emisă decizia contestată, astfel că, în termen legal, a depus contestație, prin intermediul căreia a solicitat anularea deciziei de aplicare a sancțiunilor fiscale.

Astfel, a explicat că la 9 aprilie 2021, a recepționat decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 101 din 1 aprilie 2021, prin care contestația a fost respinsă.

A remarcat că nu este subiect pasibil de plată a obligațiilor fiscale imputate, fapt confirmat prin actele și circumstanțele concrete ale cauzei, precum și prin prevederile Hotărârii Guvernului nr. 726 din 16 septembrie 2013 cu privire la aprobarea Regulamentului Fondului Viei și Vinului, care prin pct. 2 prevede în mod expres, că obligativitatea plății contribuțiilor în Fondul Viei și Vinului intervine la data livrării (facturării) produselor vitivinicole, specificate în art. 32³ alin. (5) din Legea viei și vinului nr. 57 din 10 martie 2006, pe piața internă (destinate consumului uman direct sau în scopul plantării viței de vie) și/sau la export.

În contextul dat, a invocat că nu a făcut livrare pe piața internă către consumator uman direct și nici nu a efectuat export, nefiind îndeplinite condițiile legale pentru a exista obiect și subiect al impunerii, dar a livrat produse vitivinicole unei alte companii vitivinicole SA „Vinăria din Vale”, care ulterior livra consumatorului direct sau exporta produsele.

A susținut că în decizia organului fiscal s-a invocat că contribuabilul nu a prezentat probe care ar confirma cele enunțate, însă, facturile fiscale și actele aferente, au fost indicate în anexele la actul de control și decizia de aplicare a sancțiunilor fiscale, fiind analizate și dându-se aprecieri eronate asupra acestora de către organul fiscal.

Astfel, a obiectat că aceste argumente nu au fost luate în considerare și nici nu au fost combătute de către funcționarii fiscali prin deciziile contestate, reținându-se doar că prin Hotărârea Guvernului nr. 726 din 16 septembrie 2013, doar s-a aprobat Regulamentul Fondului Viei și Vinului privitor la modul de formare și gestionare a mijloacelor din acesta, precum și modalitatea de utilizare și evidență a acestor mijloace, precum și că Legea viei și vinului are prioritate față de Hotărârea Guvernului indicată.

A accentuat că organul fiscal nu a stabilit care sunt obligațiile companiei căreia i s-a livrat producția vitivinicolă, deoarece, nu a livrat unui consumator uman direct și nici nu a efectuat export, sau, compania respectivă poate fabrica și alte băuturi pe bază de vin și apărea ca subiect al impunerii, astfel că, poate apărea situația dublei impuneri.

A mai menționat, că deciziile contestate nu corespund principiului certitudinii impunerii și afectează drepturile legitime, fiindu-i instituite obligații financiare, cu atât mai mult, că în actul de control și deciziile contestate, nu au fost combătute argumentele invocate de contribuabil.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 267, 268, 269, 271 alin. (1) lit. c) Cod fiscal, art. 189, 191, 208 alin. (3), 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 101 din 1 aprilie 2021 și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 667/309 din 9 februarie 2021 și încasarea din contul pârâtului a tuturor cheltuielilor de judecată care vor fi prezentate pe parcursul examinării cauzei.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

La 10 decembrie 2021, SRL „Gheragro-Plus” a depus apel împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar în urma notificării la 3 februarie 2022 a hotărârii motivate, la data de 22 februarie 2022 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 4 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gheragro-Plus” și menținută hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 32³ alin. (1)-(9) din Legea viei și vinului nr. 57 din 10 martie 2006 (în redacția în vigoare la data efectuării livrărilor), care reglementează aspecte ce țin de obligația de calculare și achitare a contribuției obligatorii producătorilor de produse vitivinicole ce o au producătorii de vinuri.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe de a respinge acțiunea.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de apel a stabilit că SRL „Gheragro-Plus” este producător de vinuri, iar în perioada anului 2018, a efectuat mai multe livrări de materie primă către SA „Vinăria din Vale” și Fabrica de Vinuri „Slobozia Mare” SA, însă, contrar obligațiilor stabilite prin legea sus enunțată, a omis să calculeze, să declare și să achite contribuțiile obligatorii în Fondul Viei și Vinului.

În același timp, a considerat că prin prisma aplicării actelor normative după forța juridică prima instanță corect a concluzionat că sunt aplicabile speței prevederile din Legea viei și vinului nr. 57 din 10 martie 2006 (în redacția în vigoare la data efectuării livrărilor) și nu Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului Fondului Viei și Vinului nr. 726 din 16 septembrie 2013.

Iar, argumentele apelantei precum că, prima instanță a omis aspectul cu privire la faptul, că în prezent Legea viei și vinului nr. 57 din 10 martie 2006 transpune în art. 32³ alin. (6) exact textul prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 726/2013, iar legea specială anterior modificării conținea neajunsuri și erori, au fost apreciate de către instanța de apel drept neîntemeiate și declarative, ori la momentul efectuării livrărilor, art. 32³ alin. (6) din Legea viei și vinului, stabilea în mod expres și imperativ obligația apelantei de a achita contribuțiile către Fondul Național al Viei și Vinului.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță în mod justificat a respins acțiunea ajungând la concluzia legalității deciziei organului fiscal de sancționare a companiei apelante, așa cum, prin înscrisurile cauzei se confirmă că, entitatea a avut obligația să achite contribuțiile obligatorii în Fondul Viei și Vinului în sumă de 181 554,10 lei, concomitent cu eliberarea facturilor fiscale, pentru vinul comercializat (materie primă) în cantitate totală de 1 815 541 litri, pentru perioadele fiscale F/2/2018, F/3/2018, F/3/2019 și, totodată să prezinte Serviciului Fiscal de Stat dările de seamă privind calcularea contribuției pentru perioadele respective.

La 11 iulie 2022, SRL „Gheragro-Plus”, reprezentată de avocații Pagoni Domnița și Burea Olga a depus recurs însoțit de motivare împotriva deciziei din 4 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că aceasta se bazează pe o interpretare eronată a circumstanțelor cauzei în corelare cu cadrul normativ existent.

A explicat că uzând de Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului Fondului Viei și Vinului nr. 726 din 16 septembrie 2013, nu a achitat contribuții în Fondul Viei și Vinului, or livrările nu au fost efectuate către consumator direct, nici în scopul plantării și nici în scop de export.

Astfel, a opinat că nefiind subiect al impunerii cu contribuții în Fondul Viei și a Vinului, nu era obligat să achite contribuții la Fond. Or, subiect contribuitor erau unitățile vinicole, care au procurat materia primă și respectiv, au achitat contribuțiile, așa cum prevede prevederile pct. 2 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului Fondului Viei și Vinului nr. 726 din 16 septembrie 2013, text reglementat în art. 32³ alin. (6) din Legea nr. 57/2006 (în vigoare din 14 mai 2021).

Astfel fiind, contrar normelor legale, prin decizia din 9 februarie 2021 a Direcției Generale Administrare Fiscală, Control Fiscal post operațional a fost sancționat pentru faptul că, a încălcat prevederile art. 32³ alin. (4), alin. (5) și (6¹) din Legea viei și vinului nr. 57/2006 și anume că, nu a achitat contribuțiile obligatorii în Fondul Viei și Vinului în sumă de 181 554 lei, pentru perioadele anilor 2018-2019.

Prin urmare a conchis că instanțele inferioare au ajuns la o concluzie greșită cu privire la respingea acțiunii, or raportând normele de drept cu circumstanțele de fapt menționate mai sus nu a admis încălcări prin necalcularea și neachitarea contribuțiilor obligatorii în Fondul Viei și Vinului în sumă totală de 181 554,10 lei, aferent volumului de producție comercializat (vin materie primă din struguri) în cantitate de 1 815 541 litri, conform facturilor fiscal eliberate în număr de 76 bucăți, dar și neprezentarea dărilor de seamă privind calcularea contribuțiilor obligatorii în Fondul Viei și Vinului (Forma CFV) pentru perioadele F/2/2018, F/3/2018, F/3/2019.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii și recuperarea cheltuielilor de judecată.

Prin referința din 12 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului depus de SRL „Gheragro-Plus”, reprezentată de avocații Pagoni Domnița și Burea Olga cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 4 mai 2022, decizia motivată fiind notificată reprezentanților recurentului avocaților Pagoni Domnița și Burea Olga în data de 5 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 158), iar la dosar nu există date care ar confirma notificarea

dispozitivului deciziei. Astfel, recursul depus împreună cu motivarea la data de 11 iulie 2022 (f. d. 159), este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de SRL „Gheragro-Plus”, reprezentată de avocații Pagoni Domnița și Burea Olga, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Gheragro-Plus”, reprezentată de avocații Pagoni Domnița și Burea Olga.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gheragro-Plus”, reprezentată de avocații Pagoni Domnița și Burea Olga, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron